

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 28 oktober 2020
Betreft Aanbieding terugblik op Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI), juni
2018 - oktober 2020

Ons kenmerk
DGA / DAD / 20259304

Bijlage(n)
1

Geachte Voorzitter,

Afgelopen september ontving uw Kamer mijn voortgangsrapportage TPI over de periode april 2019 - augustus 2020. Met deze brief bied ik uw Kamer nu de terugblik aan op het versnellingsprogramma Transitie naar Proefdiervrije Innovatie (TPI). Deze gaat over de gehele TPI-periode van juni 2018 – oktober 2020. Ik bied de 'Terugblik op TPI' aan namens de partners in de Kerngroep van TPI: Health-Holland, NFU, RIVM, SGF, Proefdiervrij, VSNU en ZonMw en de agendaleden KNAW, NCad.

De TPI-partners kijken positief terug op een programma dat anders is dan anders, omdat in plaats van doelen en mijlpalen gewerkt is met een Filosofie & Werkwijze. De TPI leverde een gemêleerd netwerk op. Daarin voeren uiteenlopende stakeholders met elkaar de dialoog over hoe proefdiervrij te innoveren. Dat doen zij in een breed veld vanuit verschillende deskundigheden, invalshoeken, sectoren en belangen. Dat is complex, maar de diversiteit draagt bij aan de innovatie.

De voortgang in de transitieopgave wordt gemeten aan de hand van drie daarvoor gangbare procesindicatoren: er zijn nieuwe verbindingen gelegd in het groeiende netwerk, er is anders gekeken naar onderzoeksvoorstellen en er is met de partners een gedeelde visie ontwikkeld: met alternatieven voor dierproeven beter voorspellen over effecten in de mens van medicijnen en chemische stoffen.

Deze evaluatie is kwalitatief van aard en beschrijft hoe de transitie naar proefdiervrije innovatie is versneld. Aangezien de opbouw van proefdiervrije alternatieven heeft geen direct verband houdt met het aantal uitgevoerde dierproeven, is een kwalitatieve analyse voor TPI passender dan een kwantitatieve.

De TPI-partners werken de komende maanden actielijnen uit voor een vervolg op TPI. Daarover zal ik uw Kamer in het voorjaar 2021 verder informeren.

Ons kenmerk
DGA / 20253876

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit